

VJESTI I SAVJETI

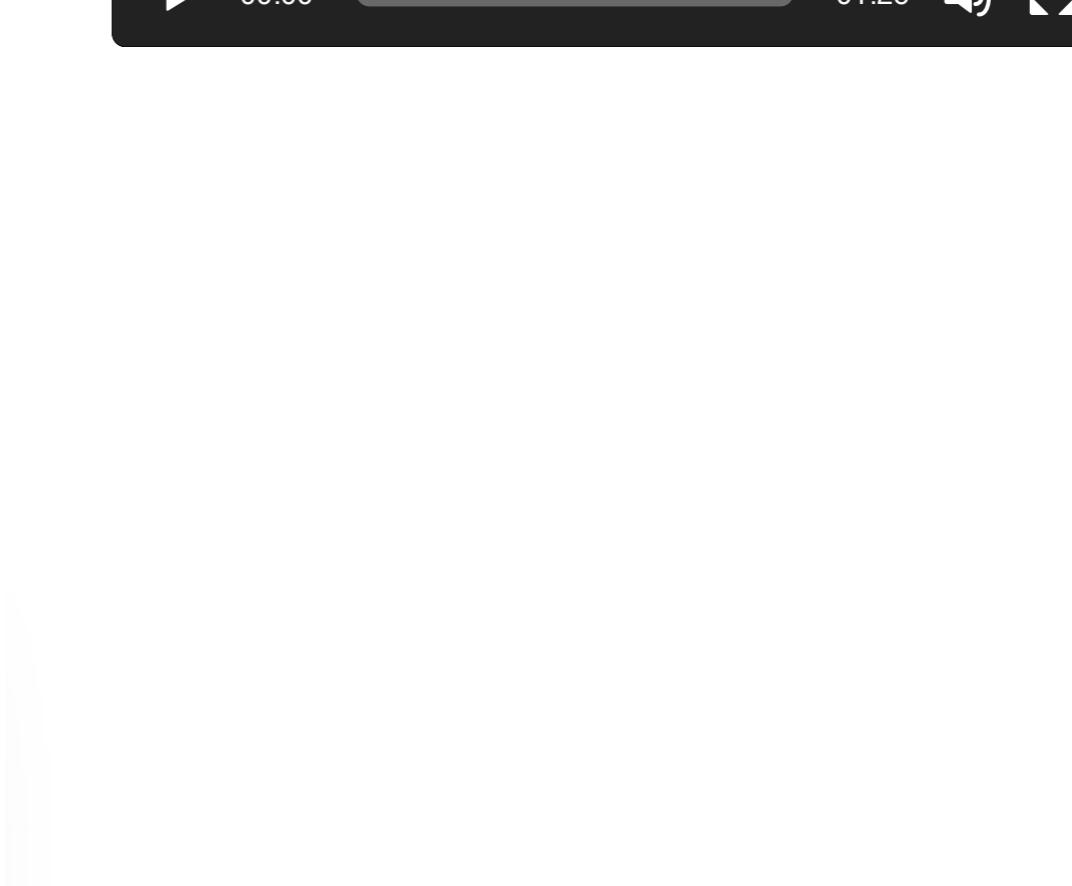
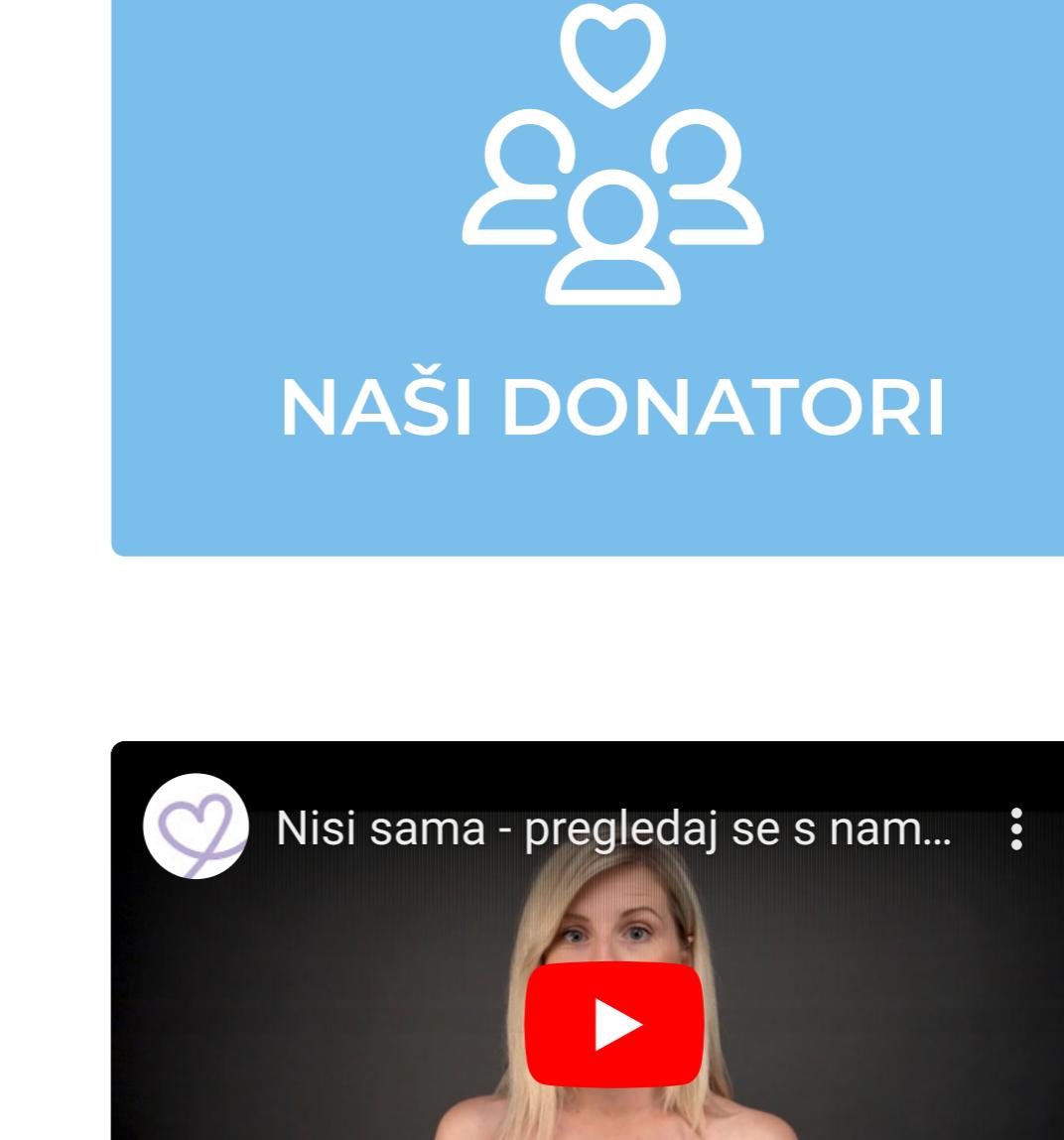
Gradani nisu krivi zato što ne vjeruju institucijama koje ne rade svoj posao

Dražena Lejo, 30. prosinca 2022.

Dabogda živjeli u zanimljivim vremenima je izreka koja se najčešće veže uz Kinez i naziva njihovom kletvom. Upravo od tamo krenuo je i sad već planetarno poznat koronavirus, a s njim i sve posljedice s kojima živimo gotovo tri godine. Ovaj serijal završavamo s društvenim posljedicama, s kojima se suočavamo, kao one koji raslojenost društva na nas i njih, na one koji vjeruju u manost i one koji odraduju znanstvene spoznaje, na one koji su te tijekom pandemije i tih razlika razlije u stvarovima, ali i u životu. Stručnjaci kažu da pandemija nije isključiv uzrok za to podjele su postojale i prije, ali je pandemija svakako ubrzala neke procese, dodatno ogolila neka stanja u društvu, a i natjerala mnoge da odbijaju neke pojedine fenomene i pokušaju nadji rješenja. Bez obzira na to koj skupini pripadate, možda ste i sami iskusili neslaganje s nečijim mišljenjem i stvarovima, zapitali se kako čemo dalej živjeti s tkoški oprečnih, nerijetko i ostršćenih rasprava, koje su znale udaljiti ljude i od njihovih najbližih. Stoga smo pokusali odgovoriti uzroke takvih društvenih pojava.

U pandemiji je do izrada posebno došla socijalna nejednakost, a ona se osobito odnosi na žene, ističu stručnjakinje, s kojima smo razgovarali o društvenoj raslojenosti, ali i nepovjerenju građana u instituciju i znanosti.

Istraživanja sugeriraju da su teorijama zavjere i otporu sklonije društveno isključene skupine, posebice oni materijalno depriviligirani i oni koji iskazuju veće nepovjerenje u društvene institucije.

Istraživanja sugeriraju da su teorijama zavjere i otporu sklonije društveno isključene skupine, posebice oni materijalno depriviligirani i oni koji iskazuju veće nepovjerenje u društvene institucije.

sociologinja dr. sc. Adrijana Šujlok / Foto: privatni arhiv

„Nažlost, učinci pandemije vidjeli su se i još se vide i u produbljivanju nejednakosti koje su već ranije postojale u društvu. Istraživanja su pokazala da su određene društvene skupine, primjerice žene, više bile pogodene pandemijom, bilo kao one čija je profesija izravno uključena u borbu s epidemijom (npr. medicinske sestre), ili radnice u trgovini, ili majke koje su snosile više 'troškova' brige o djeci u slučajevima zatvaranja škola i (samoz)olazaka, što je imalo posljedice na obavljanje njihovih profesionalnih dužnosti. Srđ spomenute 'pandemije nejednakosti' žena zapravo je u rodnim nejednakostima, koje, nažlost, i danas prožimaju suvremena društva“, tumaći dr. sc. Adrijana Šujlok, sociologinja i viša znanstvena suradnica s Instituta za društvena istraživanja.

Upravo ulogu žena tijekom pandemije navodi i njezina kolegica s Pravnog fakulteta.

„Pandemija nije samo doprinijela novim društvenim rasjecima, koji su imali manje i prije pandemije. No, pandemija je i disproporcionalno pogodila više žene i to i time se izvršili uski feministički znanstveni krugovi premašili raspravu, a ne donose one odluke koje bi se bavile svim nejednakostima, pa i rodnom“, kaže dr. sc. Antonija Petričušić, izvanredna profesorka na katedri za sociologiju Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, gostujuća profesorka i članica Akademskog vijeća Europskog regionalnog postdiplomskog studija demokracije i ljudskih prava, a upravo se bavi istraživanjem i predaje na Pravnom fakultetu Sveučilišta u Minnesoti, kao dobitnica Fulbright stipendije.

Studije su povezale i zaključile da je malji korak potreban od problema s poslom i primanjima ili strahom od virusa, do priklanjanja različitim teorijama zavjere. Dr. sc. Šujlok nudi objašnjenje i kaže da društvene skupine, koje su pandemija i javnozdravstvene mjerne egzistencijalno ugrozili, mogu biti sklonije otporu, nepovjerenju i teorijama zavjere, uslijed gubitka posla, dohotka ili, jednostavno, ekonomске neizvjesnosti.

„S jedne strane imate individua, kojog prijeti egzistencijalna ugroza, a s druge strane epidemiološke mjerne, kojima se nastoji zaštiti društvo, kao kolektiv. Neka ranija inozemna istraživanja sugeriraju da su teorijama zavjere i otporu sklonije društveno isključene skupine, posebice oni materijalno depriviligirani i oni koji iskazuju veće nepovjerenje u društvene institucije“, kaže dr. sc. Šujlok.

Upravo to nepovjerenje u društvene institucije se pokazalo ključnim nakon prve vala i početnog povjerenja građana u one koji su trebali upravljati kriozom u društvu. Dr. sc. Petričušić smatra da je razlog tome loše upravljanje kriozom iz oformljenog stozera jer su mjesto često bile nedosjedne i kontradiktorne.

„Postojeći toga su pogubne jer slabe povjerenje građana u institucije, a da bi demokracija bila funkcionalna, snažna i konsolidirana, trebaju nam građani koji vjeruju institucijama. Odnosno, to i nije pitanje povjerenja, već da te institucije rade svoj posao i to transparentno, jednako i učinkovito. To što građani ne vjeruju institucijama nije njihova greška ili njihova odgovornost, nego činjenica da te institucije nisu dobro upravljale kriozom“, podsjeća dr. sc. Petričušić.

Nepovjerenje je, kao što smo se svj uverjili, dovelo i do porasta teorija i teoretičara zavjera i činilo se da znanoj jaku gubu i toj utrici.

„Nažlost, kod određenog broja ljudi je pandemija dovela do radikalizacije stavova prema cijepenju i epidemiološkim mjerama jer ih je pandemija izjavljiv pogodila i teže su se nosili s 'novonormalnom' situacijom, ali i kontradicijama u upravljanju pandemijom. Osim toga, dužna trajanja pandemije dovela je do toga da je u cijelom društvu zamjetan pandemski zamor te vidljive reakcije koje se vjeruju u 'normalnoj' situaciji ne bi dogodile. Moglo bi se reći da se frustracija i bespomoćnost dijela javnosti dodatno rasplasnavaju i neki politički akteri. Specifičnost ove situacije, u odnosu na neke ranije, svakako je u njezinj globalnosti, ali i u umrežnosti cijelog svijeta, koja je danas već nego ikad prije. To sa sobom nosi i pozitivne, ali i negativne učinke, no svakako nam je svima ovo bila prilika da se razvijaju i pobune sumnja u znanost i progress te javna kritika znanstveno-tehnološkog progressa nije nov fenomen. Primjerice, u drugoj polovici 20. stoljeća su se javljale povremene kritike znanstveno-tehnološkog razvoja, prvenstveno kao reakcije na neki znanstveni neuspjeh, neetičnost ili pojedinog rizika. Znanost je posebno u posljednjem desetljećima 20. stoljeća, tumači dr. sc. Šujlok, postala sve izloženija očima javnosti, pa tako i sada.“

„Pandemija je znano dovela u situaciju, u kojoj se od znanosti očekivao vrlo brz odgovor na nečim posve novom i nepoznatom, a u znanosti spoznaju nastaju često u sporom i mukotrpnom procesu. Osim toga, znanstveni sustav i stručnjaci su našli pojedini politički, društveni i ekonomski pritisci, zbog čega je došlo do raznih kompromisa. Neki su bili nužni, ali su neki bili posve nepotrebni, nekonzistentni i dugoročno štetni za gradnju povjerenja između društvenih institucija i javnosti. Istraživanja su pokazala da su društva u kojima postoji povjerenje u relevantne aktere bila uspješnija u nošenju s pandemijom“, ističe dr. sc. Šujlok.

„Nije samo pandemija otvorila Pandorinu kutiju teorija zavjera, nego i digitalno doba koje omogućava selektiviranu prenošenje informacija u krugu istomisljenika.

„Istraživanja sugeriraju da su teorijama zavjere i otporu sklonije društveno isključene skupine, posebice oni materijalno depriviligirani i oni koji iskazuju veće nepovjerenje u društvene institucije.

„Istraživanja sugeriraju da su teorijama zavjere i otporu sklonije društveno isključene skupine, posebice oni materijalno depriviligirani i oni koji iskazuju veće nepovjerenje u društvene institucije.

„Istraživanja sugeriraju da su teorijama zavjere i otporu sklonije društveno isključene skupine, posebice oni materijalno depriviligirani i oni koji iskazuju veće nepovjerenje u društvene institucije.

„Istraživanja sugeriraju da su teorijama zavjere i otporu sklonije društveno isključene skupine, posebice oni materijalno depriviligirani i oni koji iskazuju veće nepovjerenje u društvene institucije.

„Istraživanja sugeriraju da su teorijama zavjere i otporu sklonije društveno isključene skupine, posebice oni materijalno depriviligirani i oni koji iskazuju veće nepovjerenje u društvene institucije.

„Istraživanja sugeriraju da su teorijama zavjere i otporu sklonije društveno isključene skupine, posebice oni materijalno depriviligirani i oni koji iskazuju veće nepovjerenje u društvene institucije.

„Istraživanja sugeriraju da su teorijama zavjere i otporu sklonije društveno isključene skupine, posebice oni materijalno depriviligirani i oni koji iskazuju veće nepovjerenje u društvene institucije.

„Istraživanja sugeriraju da su teorijama zavjere i otporu sklonije društveno isključene skupine, posebice oni materijalno depriviligirani i oni koji iskazuju veće nepovjerenje u društvene institucije.

„Istraživanja sugeriraju da su teorijama zavjere i otporu sklonije društveno isključene skupine, posebice oni materijalno depriviligirani i oni koji iskazuju veće nepovjerenje u društvene institucije.

„Istraživanja sugeriraju da su teorijama zavjere i otporu sklonije društveno isključene skupine, posebice oni materijalno depriviligirani i oni koji iskazuju veće nepovjerenje u društvene institucije.

„Istraživanja sugeriraju da su teorijama zavjere i otporu sklonije društveno isključene skupine, posebice oni materijalno depriviligirani i oni koji iskazuju veće nepovjerenje u društvene institucije.

„Istraživanja sugeriraju da su teorijama zavjere i otporu sklonije društveno isključene skupine, posebice oni materijalno depriviligirani i oni koji iskazuju veće nepovjerenje u društvene institucije.

„Istraživanja sugeriraju da su teorijama zavjere i otporu sklonije društveno isključene skupine, posebice oni materijalno depriviligirani i oni koji iskazuju veće nepovjerenje u društvene institucije.

„Istraživanja sugeriraju da su teorijama zavjere i otporu sklonije društveno isključene skupine, posebice oni materijalno depriviligirani i oni koji iskazuju veće nepovjerenje u društvene institucije.

„Istraživanja sugeriraju da su teorijama zavjere i otporu sklonije društveno isključene skupine, posebice oni materijalno depriviligirani i oni koji iskazuju veće nepovjerenje u društvene institucije.

„Istraživanja sugeriraju da su teorijama zavjere i otporu sklonije društveno isključene skupine, posebice oni materijalno depriviligirani i oni koji iskazuju veće nepovjerenje u društvene institucije.

„Istraživanja sugeriraju da su teorijama zavjere i otporu sklonije društveno isključene skupine, posebice oni materijalno depriviligirani i oni koji iskazuju veće nepovjerenje u društvene institucije.

„Istraživanja sugeriraju da su teorijama zavjere i otporu sklonije društveno isključene skupine, posebice oni materijalno depriviligirani i oni koji iskazuju veće nepovjerenje u društvene institucije.

„Istraživanja sugeriraju da su teorijama zavjere i otporu sklonije društveno isključene skupine, posebice oni materijalno depriviligirani i oni koji iskazuju veće nepovjerenje u društvene institucije.

„Istraživanja sugeriraju da su teorijama zavjere i otporu sklonije društveno isključene skupine, posebice oni materijalno depriviligirani i oni koji iskazuju veće nepovjerenje u društvene institucije.

„Istraživanja sugeriraju da su teorijama zavjere i otporu sklonije društveno isključene skupine, posebice oni materijalno depriviligirani i oni koji iskazuju veće nepovjerenje u društvene institucije.

„Istraživanja sugeriraju da su teorijama zavjere i otporu sklonije društveno isključene skupine, posebice oni materijalno depriviligirani i oni koji iskazuju veće nepovjerenje u društvene institucije.

„Istraživanja sugeriraju da su teorijama zavjere i otporu sklonije društveno isključene skupine, posebice oni materijalno depriviligirani i oni koji iskazuju veće nepovjerenje u društvene institucije.

„Istraživanja sugeriraju da su teorijama zavjere i otporu sklonije društveno isključene skupine, posebice oni materijalno depriviligirani i oni koji iskazuju veće nepovjerenje u društvene institucije.

„Istraživanja sugeriraju da su teorijama zavjere i otporu sklonije društveno isključene skupine, posebice oni materijalno depriviligirani i oni koji iskazuju veće nepovjerenje u društvene institucije.

„Istraživanja sugeriraju da su teorijama zavjere i otporu sklonije društveno isključene skupine, posebice oni materijalno depriviligirani i oni koji iskazuju veće nepovjerenje u društvene institucije.

„Istraživanja sugeriraju da su teorijama zavjere i otporu sklonije društveno isključene skupine, posebice oni materijalno depriviligirani i oni koji iskazuju veće nepovjerenje u društvene institucije.

„Istraživanja sugeriraju da su teorijama zavjere i otporu sklonije društveno isključene skupine, posebice oni materijalno depriviligirani i oni koji iskazuju veće nepovjerenje u društvene institucije.

„Istraživanja sugeriraju da su teorijama zavjere i otporu sklonije društveno isključene skupine, posebice oni materijalno depriviligirani i oni koji iskazuju veće nepovjerenje u društvene institucije.

„Istraživanja sugeriraju da su teorijama zavjere i otporu sklonije društveno isključene skupine, posebice oni materijalno depriviligirani i oni koji iskazuju veće nepovjerenje u društvene institucije.

„Istraživanja sugeriraju da su teorijama zavjere i otporu sklonije društveno isključene skupine, posebice oni materijalno depriviligirani i oni koji iskazuju veće nepovjerenje u društvene institucije.

„Istraživanja sugeriraju da su teorijama zavjere i otporu sklonije društveno isključene skupine, posebice oni materijalno depriviligirani i oni koji iskazuju veće nepovjerenje u društvene institucije.

„Istraživanja sugeriraju da su teorijama zavjere i otporu sklonije društveno isključene skupine, posebice oni materijalno depriviligirani i oni koji iskazuju veće nepovjerenje u društvene institucije.

„Istraživanja sugeriraju da su teorijama zavjere i otporu sklonije društveno isključene skupine, pose